

struktury základního a výběrového souboru by měla být potvrzena objektivním postupem například testem dobré shody. **V každém případě však tento výběr není náhodný.**

I když se v praxi používají ve většině případů dosud uvedené postupy, uvedeme ještě dva, které lze za určitých podmínek uplatnit.

Při typickém výběru se do zkoumání zahrnou pouze ty prvky, které se zdají být typické a z jejich subjektivně předpokládané reprezentativnosti se přijímají závěry pro celek. Například strukturu nákladů typického pivovaru střední velikosti lze zobecnit na ostatní pivovary obdobné velikosti.

Při uplatnění **koncentračního principu** se z celého souboru vybírají ty prvky, které mají vzhledem k cíli výzkumu zvláštní důležitost. Jestliže existuje v oboru silná koncentrace, pak lze do výzkumu zahrnout pouze podniky od určité výše obrátu nebo počtu zaměstnanců.

V případě výběrů získávaných jiným způsobem než technikou náhodného výběru je však zobecnění závěrů se znalostí výše statistické chyby značně problematické!!!

Stanovení velikosti vzorku

Pokud by bylo cílem výzkumu zjistit odpověď na jednu jedinou otázku,

- například zda si nový výrobek za určitou cenu koupí určitý počet zákazníků, například víc než 10% žen ve věku mezi 16 a 40 lety anebo
- jakou cenu by stejná skupina žen byla ochotna za tento výrobek zaplatit,

bylo by možné za určitých předpokladů předem stanovit počet respondentů, kterým tuto otázku položit, abychom získali odpověď s určitou požadovanou přesností a spolehlivostí. Pro stanovení počtu dotazovaných lze využít pravidla vztahující se na intervalový odhad.

Níže uvedené vzorce platí pro velké výběry, tj. výběry často vyšší než 500 jednotek a větší (záleží na typu pravděpodobnostního rozdělení), realizované technikou prostého náhodného výběru.

- Při prostém náhodném výběru s opakováním se průměr M základního souboru odhaduje výběrovým průměrem m . Při intervalovém odhadu se pak se spolehlivostí $1-\alpha$ odhaduje v intervalu

$$m - \Delta_m < M < m + \Delta_m, \quad (1)$$

$$\Delta_m = u_{1-\alpha/2} \frac{S}{\sqrt{n}}, \quad (2)$$

kde n rozsah výběru

S směrodatná odchylka

$u_{1-\alpha/2}$ je kvantil normovaného normálního rozdělení, jehož velikost závisí na zvolené spolehlivosti odhadu $1-\alpha$. Jeho hodnoty jsou uvedeny v tabulce.

$1-\alpha$	$u_{1-\alpha/2}$
0,9	1,645
0,95	1,96
0,99	2,576